

Splošne vesti

POCITNISKI TEČAJ ZA UCITELJSTVO V ZAGREBU IN NA RABU.

Letošnje počitnice se vršita dva tečaja za ročno delo in umetno obrt za učiteljstvo osnovnih, meščanskih, gospodinjstkih šol in otroških vrtec, in sicer v Zagrebu od 2. do 28. julija in na Rabu od 3. julija do 21. avgusta.

V Zagrebu se plača pristojbina 350 din za stanovanje, pouk in material. Hrana (kosilo in večerja) stane 350 do 400 din za ves čas trajanja tečaja.

Na Rabu znaša prispevek za pouk in material 350 din. Stanovanje s popolno oskrbo v hotelu po jedilnem listu, kopanje in takse pa 30 din dnevno.

Na tečajih se bo delalo od 7. do 10. ure, a ostali čas je določen za kopanje in ekskurzije. Prijave s prispevkom se pošiljajo na voditelja tečaja, za Zagreb do 25. junija, a za Rab do 20. julija.

Natančnejše informacije pošilja vodja tečaja Marjan Markovac, Zagreb, Srebrnjak 19. Za odgovor je priložiti znamke.

Higienski tečaj za učitelje v Makarski. Oblastni odbor protituberkulozne lige v Osijeku bo tudi letos priredil higienski tečaj za učitelje v Makarski, v katerega bo sprejel največ 50 učiteljev in učiteljic. Predavala bo dr. Milan Bedenić, šef šolske poliklinike v Osijeku, dnevno po 2 uri, o najvažnejših medicinskih problemih, predvsem o jetiki, spolnih boleznih, porodništvu, duševni higieni v šoli, diagnostiki otroških bolezni, končno o pasivni obrambi pred napadi iz zraka. Tečaj se bo vršil v času od 7. julija do 4. avgusta, proti plačilu zneska 700 din pri uporabi skupnih ležišč. Na željo pa se lahko dobijo tudi privatna stanovanja, za dnevno ceno 15 din. Prehrana bo prav dobra ter si jo bodo tečajniki lahko izbrali po jedilnem listu. Prijave sprejema navedeni oblastni odbor do 25. junija 1937.

Gospod prosvetni minister je izdal pod ON br. 28.715 z dne 23. aprila 1937. sledeči odlok: Na prošnjo beograjskega oblastnega odbora društva Rdečega križa, sekcije podmladka P. br. 731 z dne 12. aprila 1937. odločam: 1. da priredi Beograjski oblastni odbor Rdečega križa v Beogradu od 5. do 31. julija t. l. počitniški tečaj za učitelje in učiteljice ljudskih in meščanskih šol; 2. da bo direktor in učitelj tečaja Antić Todor, profesor in pedagoški instruktor poskusne šole v Beogradu; 3. da bodo predavali prvenstveno učitelji prej imenovane šole, poleg njih tudi drugi strokovnjaki, ki jih bosta izbrala šef učiteljskega odseka prosvetnega ministristva in direktor tečaja v sporazumu s predsednikom sekcije Podmladka; 4. v tečaju se bo delalo po programu Rdečega križa; 5. razen čisto pedagoško-didaktičnih predavanj se bo vršil tudi tečaj prve pomoči (osnovni samarjanski tečaj) in se bo sezna-

nilo udeležence z ideologijo in organizacijo društva in Podmladka; 6. na koncu tečaja bodo udeleženci polagali izpit vsega, o čemer so se učili. Izpričevalo prejmejo samo oni, ki bodo pokazali zadosten uspeh; 7. na tečaju bo navzoč šef učiteljskega odseka ministristva prosvete; 8. vsak obiskovalec-slušatelj tečaja mora vplačati za material in druge stroške 250 din sekciji Podmladka.

Važno radijsko predavanje. V petek, 11. t. m. ob 17. uri bo imel v beograjskem radiu tov. Dušan Prica, urednik »Narodne prosvete«, predavanje: »Pomen učitelje za narodno izobraževanje — v zvezi z delnim celibatom.« Opozarjamo na to predavanje vse učiteljstvo, ki ima radio-aparato.

Solam in poverjenikom »Roditeljskega lista« Prejšnji teden je razposlala Pedagoška centrala v Mariboru vsem večjim šolam in zavodom v srezih prospekte za »Roditeljski list«. Šolske upravitelje in poverjenike prosimo, da nam po možnosti že do 30. junija pošljejo izpolnjene prijavnice na naslov Pedagoške centrala, da bo že meseca julija mogoče določiti približno število naklade za prvo številko lista. Če želi katera šola ali posamezniki dobiti še nove prospekte in naročilnice, naj se takoj z dopisnico obrnejo na Pedagoško centralo. Enako prosimo vse tiste, ki so na šolah ali v kraju prevzeli poverjeništvu lista, da nam po dopisnici javijo svoje ime in kraj službovanja kakor tudi število naročnikov. Pripomnimo, da bo list poljudno in mikavno pisan ter bo vseboval mnogo gradiva tudi za roditeljske sestanke. Tudi oddaljene gorske šole naj naroče list za svojo strokovno knjižnico. — Pedagoška centrala, Maribor, učiteljske.

Odčitje spominske plošče pok. tov. A. Porekarju. Učenci in prijatelji pok. Antona Porekarja bodo v nedeljo 13. t. m. ob pol 3. uri popoldne odkrili v znak hvaležnosti in spoštovanja do svojega učitelja spominsko ploščo na šoli na Humu pri Ormožu, kjer je pokojnik deloval aktivno 36 let in potem živel še kot upokojenec 4 leta. — K slovesnemu odkritju so vabljeni vsi prijatelji pokojnika!

Študijski učiteljski krožek v Ptujju priredi v soboto popoldne, po zborovanju, tovariški družabni izlet v bližnjo ptujsko okolico. Na izletu se bodo dobila vsa potrebna pojasnila za počitniško strokovno delo. Vse ostalo se dogovorimo na zborovanju. Ker se s tem izletom zaključuje skupno delo v letošnjem šolskem letu, ste vsi prisrčno vabljeni. Tajnik.

»Za kralja in dom.« Knjižico pod tem naslovom je razposlal tov. Anton Mohor na šolska upravitelstva. Vse, ki so knjižico prejeli, naproša, naj knjižice ne vračajo in naj nakažejo znesek 10 din, ko bodo imela šolska upravitelstva proračunsko možnost za to.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— Diplomirani učitelj — zidarski pomočnik. Pod tem naslovom priobčuje »Politika« od 6. junija sledeči značilni dopis iz Užice: Medtem ko so mnoge vaške šole zaprte, ko se otroci po tolikih vaseh ne morejo učiti, ker ni učiteljev, dela učiteljski abiturient kot zidarski delavec. G. Savo Vukotić iz Užice je pred nekaj leti dovršil učiteljsko šolo, a nato je odslužil tudi kadrovski rok. Kot vsi njegovi tovariši, je tudi Vukotić vložil prošnjo in željno pričakoval nastavitve. Sanjal je o svojem učiteljskem poklicu in se tolažil s tem, da bo njegovega siromaštva kmalu konec. V tem upanju je preživel zadnja leta. Toda učiteljske službe še do danes ni dobil. Stradati se dalje ni mogla. Zato se je Sava odločil, da se loti katerega koli posla. Nekega jutra se je pojavil mladi učitelj na neki tukajšnji zgradbi kot zidarski delavec. — Ne morem več pohajkovati po mestu kot brezposeln, je razlagal svoj postopek Sava Vukotić. Zaslužek sicer ni velik (16 dinarjev dnevno), toda je vendarle boljše nego sedeti brez dela. Delam od jutra do mraka in ko maj čakam, da se odpočijem, ker vseeno verujem, da bom dobil mesto.

— Ljudmila Schreinerjeva odhaja v pokoj. Ob tej priliki ji je priredila dekliska osnovna šola v St. Juriju ob j. ž. prisrčno intimno slavoje. »Nova doba« od 4. jun. prinaša o tem daljše poročilo.

— Unifikacija šolskih knjig. V ministristvu se nadaljujejo dela za končno unifikacijo šolskih knjig. V predlaganem materialu je tudi rokopis za srbsko-hrvaško-slovensko slovnico. Videti je, da bodo v prihodnjem šolskem letu že predpisane enotne knjige za vso državo. — Tako poroča »Obzorje.« »Slovenec« od 4. jun. pa dodaja: Naše mnenje o takih namerah smo že povedali, ako bo treba, ga bomo povedali še enkrat.

— Zadnjih 17 verskih šol na Württembergem so hitlerjevci zaprli pretekli teden. Te šole so imele še 838 učencev, katere so oblastniki kratkoma poslali v brezverske državne šole. (»Slovenec«, 8. jun.)

— 12 deklic je utonilo na šolskem izletu blizu Crajoca na Romunskem. Deklice so se v čolnu vozile po jezeru. Čoln se je prevrnil. Pogrešajo še čoln s 25 učenkami. (»Slovenec«, 8. jun.)

— Glede majniške proslave pravi »Slovenec« od 3. VI. v uvodniku: ... Tam, kjer imajo ti ljudje vpliv na šolo, se tudi šola ni udeležila majniške proslave, čeprav so bili starši za dušo in s srečo zraven. Tako se je ponekod tudi šola postavila na napačno stran. Od take šole, ki nasprotuje narodni miselnosti staršev, naj prosvetne oblasti ne pričakujejo velikih uspehov, tudi naj ne obsojajo staršev, ampak tiste, ki šolo odtujujejo narodu, da bi jo sebi in svoji manjšini približali.

— Nagrade iz kraljevega fonda so med drugimi prejeli tudi Andrej Skulj, sreski šol. nadzornik v Kamniku. Omerzu Karel, učitelj v Trbovljah, Josip Koglot, šol. upravitelj v Koprvniku, Josip Gosak, šol. upravitelj v Teharjih, Ljudevit Komar, učitelj v Ponikvah, Alojzij Ivanetić, učitelj v Novem mestu, Edmond Kmecl, šol. upravitelj v St. Juriju pod Kumom. (»Slov. narode«, 8. jun.)

— Sobočkim otrokom je treba nove osnovne šole. Pod tem naslovom prinaša tudi »Mladi Prekmurec« v svoji 6.-7. številki članek, ki govori o potrebi nove ljudske šole. Članek končuje takole: ... Je pač zadnji čas, da se merodajni faktorji brez medsebojnih nasprotstev z združenimi močmi pobrigajo za čimprejšnjo graditev šole v Soboti. Čas to zahteva! Higiena to zahteva! Naši najmlajši to zahtevajo! Dobrobit in bodočnost naroda to zahteva!

— Zlati jubilej trzinske šole bodo obhajali 27. VI.

— Odkritje spominske plošče pok. šol. upravitelju A. Porekarju se bo vršilo 13. VI. na Humu pri Ormožu. (»Slovenec«, 3. VI.)

— Odlikovani sta z redom sv. Save I. stopnje realna gimnazija v Zaječarju, z redom sv. Save III. stopnje pa drž. ljudska šola v Karlovcu. (»Jutro«, 3. VI.)

— Prazniki. »Slovenski gospodar« od 2. VI. piše: Pravilnik k šolskemu zakonu jasno pove, da imajo učitelji praznike kot ostalo uradništvo, pa četudi je na šoli nad 60 % drugovercev. Ne vemo, ali tega nekateri naši učitelji ne razumejo ali pa iz mržnje do vere poučujejo, ko pa sicer vsako priložnost poiščejo, da ni treba poučevati. — Notica je priobčena v rubriki Slovenska Krajina.

— »Izenačenje« verskega pouka v Nemčiji. Minister za vere je izdal uredbu v Württembergu, da je treba verski pouk prilagoditi narodnosocialističnemu nauku. Ker je vzgoja mladine izključno stvar nemške države in se mora izvesti po naukih narodnega socializma, morajo šole izvesti to načelo tudi v verouku. Vsi nauki, ki nasprotujejo pravničnosti ču tu nemškega plemena, se morajo iz verouka črtati — semkaj spada večji del svetega pisma — in se ne smejo v šoli razlagati. Prav tako tudi ne gotovi verski nauki, ki so v nasprotju z naukom narodnega socializma. — (»Slovenec«, 3. VI.)

Osebne zadeve

— Praktični učiteljski izpit na drž. učiteljski v Mariboru, ki se je vršil od 7. do 25. maja 1937. pred izpitnim odborom pod predsedstvom direktorja Frana Kadunca, so napravili sledeči učitelji-pripravniki: Bajlec Ivan iz Bogojine, Bauman Ivan iz Morave, Beričič Jožefa iz Sv. Ane v Slovenskih goricah, Bežan Viljem iz Radmožencev, Bračko Marjeta iz Gornje Radgone, De Costa Anton iz Soštanja, Dobaja Josipina iz Stogovcev, Dolenc Alenka iz Sv. Andraža pri Velenju, Dolinšek Maksimilijan iz Ribnice na Pohorju, Duh Kristina iz Sv. Ane v Slov. gor., Ferjan Danica iz Črne, Frančič Terezija iz Predanovcev, German Rihard iz Pernice, Germek Sonja iz Sv. Lovrenca na Poh., Golob Edvard iz Male Nedelje, Gregoretič Stanislava iz Sv. Lenarta pri Vel. Ned., Gril Celestina iz Zavrča, Grudnik Marija iz Sv. Jerneja, Horvat Stanislav iz Serdice, Hosnar Marija iz Sv. Bolfenka na Kogu, Hvalec Jožica iz Skal, Jandl Danica iz Lehna na Poh., Jandl Milan iz Lehna na Poh., Jenko Metod iz Sv. Andraža pri Velenju, Jerneja Marija iz Dobja, Käs Jožefa iz Črešnjice, Kastelic Alojzij iz Ščavnice, Kerhlanke Franc iz Sv. Jakoba v Slov. gor., Kofol Ida iz Odrancev, Kovač Anton iz Lok pri Sv. Juriju ob Taboru, Kralj Gregozdana iz Gančan, Lempl-Potisk Jožica iz Zavrča, Lichtenegger Anica iz Petišovcev, Lipavica Fran iz Sr. Bistrice, Lorbek Maks iz Zvenavlj, Luci Ivan iz Sred. Bistrice, Lužar Ljudmila iz Ptujске gore, Majhen Vladislav iz Sv. Ane v Slov. gor., Mazaj Josip iz Kuzme, Napast Anton iz Sladkega vrha, Nest Ljudmila iz Sv. Jakoba v Slov. gor., Ozmeč Emil iz Kotelja, Pajtlar Franc iz Tišine, Pastirk Matilda iz St. Vida nad Valdekom, Pečnik Leopoldina iz Selnice ob Dravi, Pokorn Elizabeta iz Prihove, Purkelje Emilija iz Ptujске gore, Ročnik Angela iz Smartnega v Rož. dolini, Sedmak Primož iz Kančevcev, Serajnik Beno iz Sv. Andraža v Slov. gor., Skok Ferdo iz Vranskega, Stajnik Alfonz iz Sv. Ane v Slov. gor., Stanič Stanislav iz Sv. Marjete pri Ptujju, Stritar Bogdana iz Sv. Duha na Stari gori, Straus Božidar iz Sv. Jurija v Slov. gor., Vahen Miha iz Kaple, Vitet Dora iz Kruplivnika, Vrečko Marta iz Sv. Petra pod Sv. gorami, Zidar Avgust iz Razbora, Zigon Ljudmila iz Dobja, Žitnik Gabrijela iz Čirkovce, Zmave Andrej iz Sv. Trojice v Slov. gor., Zoher Ivan iz Lokavca. — Praktični zabaviljski izpit so napravile dne 12. maja 1937 otroške vrtnarice gdč. Bregar Zofija iz Murske Sobotne, Cirman Bogumila iz Celja, Manfreda Ivanka iz Svetega Lovrenca na Poh. — Prihodnji izpitni termin bo 12. novembra 1937.

Učiteljski pravnik

— Vprašanje: O. K. iz B. Ali izgubi učiteljica, ki se poroči z neučiteljem v mesecu juliju t. l., službo? — Do katere višine sme biti mož, posestnik, obdavčen, da se ženi učiteljici ne odtegne doklad?

Odgovor! Zakonska uredba glede izgube službe stopi v veljavo 1. avgusta t. l. in velja za primere poroke po 1. avgustu 1937. Doklade se ne odtegnejo, če ima mož manj kot 500 din mesečnih bruto dohodkov (čl. 4. uredba o osebnih dokladah — Roč. kat. stran 92 in 93).

— Vprašanje: M. P. iz H. 1. Ali izgubim draginjsko doklado, če živi mož — neučitelj — v drugem kraju? — 2. Koliko draginjske doklade bi pa izgubila, če službujeva v istem kraju, ako moževa plača ne presega 1000 din?

Odgovor! Ad 1. ne izgubite (odst. 4.) in ad 2. polovico zneska, ki ostane po odbitku 500 din (čl. 4./1-3 uredba o osebnih dokladah iz l. 1935. — Roč. kat., str. 92).

Naša gospodarska organizacija

— Ob priliki 42 do 60 letnice mature so darovali pri Gambriču v Mariboru zbrani tovariši znesek din 187,50 v prid »Učiteljskemu domu« v Mariboru. Zavednim tovarišem najlepša zahvala! — Kožuh, blagajnik.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

— pev Pevski tečaj. Kot smo članstvo opozorili z okrožnico, se bo vršil prihodnji pevski tečaj od 5. do 10. julija t. l. Naj ne bo člana, ki bi ta tečaj zamudil. Čas je že, da nastopimo z novim programom, ki ga bomo na tem tečaju študirali. Brez popolne zasedbe je študiranje »Roženice« nemogoče. Tečaj naj se članstvo zaveda. Tečaj se bo vršil v Glasbeni Matici v Ljubljani.

Šolski radio

— r XXIX. teden. Petek, 18. junija bo predaval g. Vilim Kunst: »Mak preživlja ti-soče prebivalcev vardarske banovine.« Program: 1. Mak pri nas. 2. Z brzovlakom v Tikveš v vardarski banovini. 3. Podnebje južnega dela vardarske banovine. 4. Setev in obdelovanje maka. 5. Obiranje opija. 6. Makovo olje. 7. V hiši prijaznega domačina. 8. Gospodarske razmere vardarske banovine. 9. Nekaj besed o sviloprečki in ostalih pridelkih vardarske banovine. 10. Sklep. — Poslušalci naj imajo pred seboj zemljevid Jugoslavije in po mogočnosti rastlino vrtnega maka (Glavica s koreniko!) Rastlina naj bo sveža. II.—III.

— r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo, 13. junija ob 17. uri gosp. inž. Cerne Jože, nato tržna poročila.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

— iz Jugoslovensko učiteljsko udruženje izvršnom odboru na ruke g. Ivana Dimnika, predsednika JUU. — Zagreb, 29. maja 1937 g. — Beograd. — Nakon saslušanja referata i svestrane diskusije na sjednici pretsjednika sreskih društava Savske banovine, pozdravljamo ceo Izvršni odbor i Vas kao pretstavnika staleške linije u duhu sarajevske deklaracije i prigodom uspostavljanja normalnih odnosa s Ministarstvom prosvjete za dobro škole, učitelja i autonomije staleške organizacije. — Pretsjednik: Franjo Marinić. Predlagač: Gligor Čikara.

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA zboruje 19. junija t. l. v Murski Soboti s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Blagajniško poročilo. 3. Referat prof. Lišla: »Idejni tokovi slovenske literature. 4. Volitve delegatov in predlogi za pokraj. skupščino. 5. Slučajnosti. — Društvo poziva, da pripravijo članstvo predloge, ki jih naj iznesejo delegati na skupščini. Prejeli ste vsi obračun! V obračunu so vneseni opominjevalni stroški. Te stroške odračunajte, nakazite pa ostanek do 10. junija t. l. Začetek zborovanja ob 9. uri. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V KRŠKEM bo imelo svoje redno zborovanje dne 19. junija na ljudski šoli v Kostanjevici ob 9. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Tajniško in blagajniško poročilo. 3. Predavanje. (Poročilo tov. Vranca iz Studencev pri Mariboru, o knjigi, ki jo izda Slovenska šolska matica.) 4. Izpremembe pravil. 5. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNJSKO bo zborovalo dne 19. junija ob pol 9. uri v Dobu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila funkcionarjev. 2. Predavanje. 3. Volitve delegatov za držav. in banov. skupščino. 4. Predlogi za gornji skupščini. 5. Slučajnosti. — Po zborovanju ogled šole. — Na polno udeležbo vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ČRNO-MELJ bo zborovalo v soboto, dne 19. junija 1937. ob 12.30 uri v Metliki. Običajen dnevni red z dodatkom: Predlogi za banovinsko skupščino in volitve dveh delegatov. Dolžniki! Poravnajte članarine in zaostanke sploh! da more tudi društvo poravnati svoje obveze! Na svidenje v Metliki, dne 19. junija! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA. V objavljenem dnevnem redu zborovanja, ki bo 14. t. m., je tudi ogled jeniške tovarne. Ker nam je pa vodstvo tovarne naknadno sporočilo, da je moralo vse ogled radi obsežnega preurejevanja za letos ukiniti, ta točka dnevnega reda odpade.

Pač pa bo na željo nekaterih upraviteljev popoldne sestanek upraviteljev, na katerem bodo razpravljali o odredbi za izvajanje šolskega proračuna B za leto 1937./38. in event. tudi o drugih šolsko-administrativnih poslih. — Odbor.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ZUZEMBERK je zborovalo dne 17. aprila 1937. na Dvoru. Najprej je bil razgovor o važnih stanovskih zadevah, nato pa je sledilo predavanje tov. Justine Urbančičeve »Socialne razmere šol. okoliša in njegov vpliv na šol. otroka. Predavateljica« nam je v izbranih in izčrpnih besedah predočila socialni položaj svojega službenega kraja Ajdovca. Videlo se je, da se je tovarišica z ljubeznijo in zanimanjem poglabila v razmere svojega službenega kraja, skrbno prisluškovala ljudski duši ter podala mnogo dragocenih prispevkov, kako je treba delovati med ljudstvom, da bo učiteljevo delo res plodonosno in zelo lepe uspehe v šoli in izven nje. Za prav lepo predavanje in trud tovarišici najlepša hvala in priznanje. — Nato se je premostril šolski zakon in so se predlagale k temu nekatere izpremembe. Tozadnji predlog se je že poslal na pristojno mesto. — Prihodnje zborovanje se bo vršilo meseca junija na Zvirčnem.

Predsednik: Fr. Mervar. Tajnica: Rafaela Hrovatin.